

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN ES VIDÉKEN

Egy évre ... 180 kor
Fél évre ... 90 kor
Egy negyed évre 45 kor
Egy óra ... 15 kor

Nyilttári közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 382.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvámp
Társaság.

Bulevardul Regele Ferde
szand L. (János 16h.-on 21)
TELEFON-SZÁM: 381.

Arad, 1920.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szombat, január 14.

Nem kell a fafűtés!

A város a nyomasztó szénhiányra való tekintettel át akarja a villanytelepet alakítani fafűtésre. Ha fával fűtik a kazánokat, csak a város egyharmadrészét, a ki-mondott belvárost lehet világítani és ugyanakkor elesenek a villanyvilágításnál a környékbeli falvak is, amelyek eddig szintén az aradi villanyteleptől kapták az áramot. Az átalakított új villanytelep nem képes ellátni villannyal Erzsébetvárost, Sarkadot, Polturát, Gajt és ezenkívül Pécska, Battonya, Új-arad, Zeigmondháza és Mikelaka sem kap többé áramot. Hogy mit jelent ez, azt nem nehéz elgondolni. A város szegényebb lakos-sága világítás nélkül marad és mivel petróleum sincsen elegendő a gázgyár is szünetel: korom-sötétségbe borul majd a város egy része és az amugy is gyenge köz-biztonsági állapotok még svengébbek lesznek. A legközelebbi tanács-ülés foglalkozni fog ezzel a kérdéssel és hisszük, hogy nem fog belemenni abban, hogy a villanytelepet átalakítsák a fafűtésre. Inkább redukálják az áramszolgáltatást, egy-két villany nélküli napot is szivesebben elviselünk, mint-hogy a város egy tekintélyes része örökös sötétségben maradjon. A főutca palotájának kényelméért nem szabad elvonni a mellékut-cák házáitól egy és mindenkorra a világítást.

OROSZOROIOIOIOIOIO

Ideiglenes építkezés.

Az aradi ipartestület nemrég azzal a kéréssel fordult a város-hoz, eszközölje ki, hogy a eluji (kolozsvári) anyagszétosztó köz-pont engedje meg, hogy az aradi építőiparosok anyagot szerezhesse-nek. Azt is kérte az ipartestület, engedje meg a város, hogy olcsó anyagból: favázból, vályogból, mészsálakból 3-5 évi időtartamra ideiglenes épületeket építhessenek az iparosok. Tegnap tárgyalta az építészeti bizottság a beadványt. Azt a javaslatot teszi a tanács-nak, hogy a város igyekezzék a eluji (kolozsvári) központ révén az aradi építőiparosok részére anya-got beszerezni még pedig vagy egy bank finanszírozza az üzletet, vagy maga a város szerezzék be az anyagokat, vagy pedig egy nagy szállítóeséget bizzon meg az üzlet lebonyolításával. Az ideiglenes építkezésekre vonatkozólag a bi-pottságnak az volt az álláspontja, hogy a belvárost kivéve az összes városrészekben megengedhető az olcsó anyagokból való ideiglenes építkezés legalább tíz évi idő-tartamra.

Új monopoliumok.

(Cigaretta-papír, gyufa, öngyújtó.)

Néhány nappal ezelőtt egy aradi lap azt írta, hogy a román állam területén megszüntették a dohánymonopoliumot. Ez a hír érthető érdeklődést keltett mindenfelé. Ez azonban nemcsak hogy nem felel meg a valóságnak, hanem megbízható forrásból eredő értesülés szerint hamarosan a ci-garetta-papírt, gyufát, sőt az öngyújtót is állami monopoliummá teszik. Viszont remény van arra, hogy habár a dohánymonopoliumot nem szüntetik is meg, a dohányellátás terén hamarosan nor-mális állapotok fognak beállni.

Munkatársunknak alkalma volt beszélgetést folytatni az aradi dohánytermelési kerületi felügyelőség egyik főtisztviselőjével, aki a következő információkat adta:

— A dohány monopolium meg-szüntetéséről nincs szó elegendő in-tenzive szervezni akarjuk a dohánytermelést és fel fogjuk emel-ni a beváltási árakat. Amíg pl. ed-dig a leveles dohány beváltási ára fejében négy koronát kapott a termelő, ezentúl s már az 1920. év-ben is, 4-6 leit fogunk fizetni. A nehezebb leveleknél a régi 2 ko-rona helyett most 2.50-4 leit fo-gunk fizetni. Meg fogják könnyi-teni a dohánytermelési engedélye-ket is. Ezentúl mindenki kaphat engedélyt, még azok is, akik ed-dig csempészés miatt ki voltak zárva. Engedélyért az illetékes előjárásúgnál kell jelentkezni és ott is kell a szerződést aláírni. A jelentkezési határidő március 1.

A dohánybeváltási hivatalok körül jelentékeny változások állót

tak be. Az aradi dohánybeváltó felügyelőséget felosztatták és bele olvasztották a eluji (kolozsvári) jövedéki igazgatóságba. A dohány beváltó felügyelőség helyett léte-sült Arad székhellyel a Dohány-termelési Kerületi Felügyelőség, a melynek élén Lovassy Jenő fel-ügyelő áll, míg a dohánybeváltó igazgatója Köller Lajos. A temes-vári kerületi felügyelőségnél Osz-lár Károly a vezető.

A temesvári dohánygyár be-rendezését annak idején a szerbek elvitték. A gyárat, amelyből az aradi trafikok is kapták áruikat, most szerelik fel újból. Mihelyt a gyártás megkezdődik, természetesen Aradon is meg fog szünni a dohány és szivarneműekben ural-kodó hiány. Jelesen Erdélyt és a Bánátot a kolozsvári és seps-i-szentgyörgyi gyárak látják el. Szó van róla, hogy minden na-gyobb városban és vidéki góc-ponton dohányárutárakat álli-tanak fel és a tözsdések áruikat ezután közvetlenül szerezhetik be ezekből az árutárakból.

A kolozsvári jövedéki igazga-tósághoz tartozik a dohánytermelés, dohánygyártás, sóbányászat és elárúsítás, földgáz, a cigaretta-papír, gyufa és öngyújtók egyed-árúsítása. Tehát állami monopo-lium lesz a cigaretta-papír, a gyufa és az öngyújtőkészülék is.

A földgázra vonatkozólag nagy tervek állanak kivétel előtt. Min-den nagyobb városba bevezetik, sőt falvakba is, ahol a szén és fa-hiány ezzel egy, és mindenkorra megszűnik.

Betörés a Návay-kastélyban.

Makó. A Földeski Návay-kas-télyban a napokban ismeretlen tet-tések betörték. Éjjel történt a be-törés, amikor a kastély lakói, köz-tük Návay Géza is nyugovóra tér-tek. A betörők fenyegetéssel kö-vetelték, hogy nyissák ki az ajtókat. Návay Géza felébredt, king-rott az ablakon és segítségül hívta a eselédseget. A betörők, mielőtt a eselédsek megérkeztek, minden értékes dolgot összezsádoztak és el-menekültek.

A villamvilágítás biztosítása.

Dr. Robu János polgármester mindent elkövet, hogy a villamos mű üzemre teljesen tenna be akad-jon s hogy a város sötétben ne maradjon. A mai napra még ele-gendő szénmennyiséggel rendel-kezik a villamos mű. Ha holnap sem érkezik meg a kiutalt husz vagon szén, amelyért egy rendőr-tisztviselő Petrozsényba utazott, a polgármester módot fog találni arra, hogy a villamos mű holnap is szemet kapjon.

Orvosok díjazása.

A vármegye orvosai, állatorvo-mai és gyógyszerészei ma délelőtti alakították meg a vármegye köz-egezségügyi bizottságát, amelynek elnökévé dr. Bradian Athanász vármegyei főorvost, alelnökévé dr. Ciocian Miklós pécskai községi orvost, titkárává pedig dr. Muscas Tivadar kisjenői magánorvost vá-lasztották meg. A fogyelemi vá-lasztmány megalakítása körül vita indult meg, mert a kormányzó-tanács rendelete nem intézkedik ar-ról, hogy kik legyenek a választ-mány tagjai. Az állatorvosok és gyógyszerészek szintén követelték 1-1 tagsági helyet. Végül elha-tározták, hogy megvárják, hogyan alakítják meg megyékben a fo-gyelemi választmányt.

Ezután szóba került az orvosok fizetési hatályokba való elhe-lyezése. A hatósági orvosok ezent-úl a IX. fizetési osztályban kez-dik működésüket és az évek so-rán át a VII. fizetési osztályt ér-hetik el. Az orvosok díjazását a bizottság így állapította meg: a községi orvos, ha a rendelésében fogadja a beteget, 5 koronát kap, ha beteget a lakásán látogatja meg, 10 korona a díj. Éjjel a di-jak kétszeresét számíthatja fel. Ha a hatósági orvos hivatalos útján kívül székhelyétől 2 kilométeren-tul látogat beteget, 15 korona di-jat számíthat fel, továbbá 2 ko-rona kilométer-pénzt, végül oda és vissza kocsidíjat természetben, vagy kocsidíjat. A magánorvosok díja-zását a bizottság a béke-díjak öt-szörösére emelte fel.

A házspekulánsok ellen.

Utóbbi időben csaknem rend-szerű vált, hogy házadásoknál a vételári letelekben kötik ki. Az ilyen vételárknál szabálytalanság is történik. A leiben megkötött szerződés után kivetendő átiratási illeték kiszabására a vételári csak a lei kétszázötvennek megfelelő ko-ronaértékben, vagyis egy százzer lei értékben eladott házat kétszáz-szer korona értékben jelentenek be. De az eladó a százzer lei nem kétszázszáz, hanem a napi árfolyamnak megfelelőleg, körül-belül háromszázszáz koronára vált-hatja be. Illetékes helyen most elrendelték, hogy a leiben történt birtokadásoknál az átiratási ille-téket kisebb hivatali mindenkor számba át az eladási értéket a napi árfolyam szerint koronákra és a koronákban nyert összeg után vesse ki az illetéket.

A termelőnél maximáljanak!

A termelő árát többször maximalta az árvizsgáló-bizottság. A bizottság joggal hihette, hogy a maximalis után lehet fát kapni. A gyakorlat azonban az ellenkezőjét mutatta. Mihelyt a kereskedőnél maximalták az árakat, a termelők is felemelték a faárakat s így a kereskedők nem találtak meg számadásukat. Az aradi fakeskedők most az árak kérésével fordulnak az árvizsgáló-bizottsághoz, hogy a termelőknél is maximalis az árakat.

Harc egy lakásért.

A rettentő lakásnyomoruságra világít rá az a lakásrekvírási léselem, amelyet három aradi vasutas adott be a lakáshivatalhoz. Egy vasutast a napokban elhelyeztek Aradról Piskire és Baross utca 23. szám alatti megüresedett lakásra mindjárt az elköltözés napján három jelentkező akadt. Örvagy Katkó Pálné, aki anyjával és hét gyermekével egy nyomoruságos lakásban húzódik meg. Etelai József vasutas családjával egy folyosóból elkerített kis zugban húzza meg magát és szintén igényt tart az egyszobás lakásra, Halka József háztulajdonos vasutas, aki tizenegytagú családjával egy szűk kis szobában húzódik meg, egy lakója részére kívánja a lakást alkivírálai, mert lakóját csak úgy teheti ki a házból, ha lakást tud szerezni neki. A szerencsétlen Halka családjában két idővesszes ember van, amit a kényhez esatolt orvosi bizonyítvány is igazolt. A mai tárgyaláson Seress táblabíró, lakáshivatali elnök úgy határozott, hogy a vasutas keszen maradjon lakását Halka József részére rekivírálja, aki köteles az Heszáros nevű lakójának azonnali átadni.

Művészet.

* A császár és komédiás esztörtéki premierjére nagy apparátussal gondál készülni a színház. A pompás, minden jelenetében lebilincselő történelmi darab főszerepei a prózai együttes legjobb-jainak kezében vannak s Czirkó János új diszkrétivel a kiállítás is kifogástalan lesz. Szombaton délután a Névtelen asszony, vasárnap délután pedig az Éva van műsorra tűzve.

* A Modern Kabaré új műsoraát szombaton harmadszor mutatják be. A műsor 14 pompás számból áll.

* Halálos esők — az Urániban. Szombaton mutatja be utoljára az Uránia színház a Halálos esők című hatásos drámai filmet, mely a Nordisk-filmgyár sikereit örökíti.

* Az amerikai nagynéni — az Apollóban. Az Apolló színház még szombaton mutatja be az amerikai nagynéni című vígjátékot, a mely színparkos ötletességével vidám szórakozást nyújt a közönségnek. A szellemes vígjátékot kívül az Alpári szerelem című úri-roló képet vetíti még szombaton az Apolló.

* Az artista élet színpompás világából ragadott ki megkapó képet a Szécsen legújabb száma.

Kölcsönjegyzés és hadinyereség-adó.

BUCURESTI. A pénzügyminiszter és Románia nagyobb bankjai között a belföldi kölcsön felvétele ügyében már megtörtént a megállapodás. A kölcsönt 87 leies árfolyamon bocsátják ki és az aláírás ideje március 25-én kezdődik. Amint a jegyzések összege a két milliárdot eléri, további jegyzéseket beszüntetik. A bankok mint-

egy hatszáz millió lei átvételét biztosították. Mindazok, akik a jegyzésben résztvesznek, nem róznak ki hadinyereségadót. Azok a kisbirtokosok, akik a kisajátított földeket kifizetik, fizetéseiket ily kölcsön címletekkel is eszközölhetik. A kölcsönjegyzés és fizetés csak leiben történhetik.

Gyilkos szerelmesek.

Lapunk tegnapi számában hírt adtunk arról a gyilkosságról, ami az aradmegyei Szabadhely községében történt. Popi Száva odaváló jómodu gazdálkodót az ablakon keresztül vacsorázás közben agyonlőtték. Az aradi ügyészség részéről Bauer Bódog dr. ügyész, Sommer Nándor vizsgálóbíró és Borsos Béla dr. utaztak ki a helyszínre és mire kiértek, a gyoroki esendőrök már el is fogta a gyilkost Jaci Demeter aradi rendőr személyében, akit azonnal le is tartóztattak. A rendőr bevallotta bűnét és elmondta, hogy szerelmes volt a gazda feleségébe, aki valóféltben van az urától és közösen becszelték meg, hogy a válopör

költséget megtakarítsák, elteszik az öreg gazdát a láb alól. A megbeszéléshez híven, mikor Popi szüleivel vacsoránál ült, Jaci az ablakon át betört a szobába és a jólirányzott lövés azonnal kioltotta a gazda életét. Fegyvere dum-dum golyóra volt töltve és borzalmasan szétroncsolta Popi koponyáját. A rendőr vallomása alapján a vizsgálóbíró letartóztatta az asszonyt is és mindkettőjüket behozták Aradra. Itt a rendőrt kikérték az aradi rendőrségtől és miután ez ki is adta a gyilkost, mindkettőjüket bezárították az ügyészségi fogházba. A nyomozás érdeme a gyoroki esendőrőrmesterré, aki pártatlan gyorsasággal derített napvilágot a szabadhelyi gyilkosságra.

A szénhiány és a Hegyaljai Vasut.

A villanytelep esetleges átalakítása aktualissá tette azt a kérdést, hogy mi történik az Arad-hegyljai Villamos vasutal, a mely összekötő ár Arad és a Hegyalja között. Amennyiben a villanytelep a környékbeli falvakat nem tudja villannyal ellátani, úgy nem képes áramot szolgáltatni a Hegyaljai Vasutnak sem és akkor ez a fontos vasut kénytelen lenne beszüntetni működését. Kérdést intéztünk az ügyben Lecs Rezsőhöz a Hegyaljai igazgatójához, aki a következőket mondotta az esetleg beálló új helyzetről:

— Erősen folynak a tárgyalások a vasutigazgatóság és a villamos-társaság között az irányban, hogy az új helyzet ne érintse a

Hegyaljai vasutat. A tárgyalások már eredményre is vezettek és a vasutközlekedés nem fog megszünni, mert a villanytelep még a redukált áram mellett is fog tudni áramot szolgáltatni a vasutnak. A Hegyaljai Vasutnak ezenkívül Gyorokon van még egy akkumulátor telepe és ez is képes áramot szolgáltatni. Vonatredukcióról lehet szó, amennyiben a mai négy vonatpárt kénytelenek lennének háromra leredukálni. Mi minden lehetőséget elkövetünk, hogy a Hegyaljai üzemét továbbra is fenntartsuk és ha rajtunk kívül álló okok miatt ez kielégítően nem volna lehetséges, úgy kénytelenek lennénk beszüntetni a teljes forgalmat.

Bécsben

nagy változástól tartanak.

A „Neue Freie Presse“ feltánc tudósítást közöl arról, hogy a bécsi polgárság körében, különösen a nagytőkések és keresztényszociálisták olyan kormánypuccs közeli bekövetkezéséről tartanak, a mely főképpen a keresztény szociálisták és a koalíciós kormányrendszer ellen irányulna. Hogy mennyiben alapos ez a félelem, nem lehet megállapítani, de tény hogy a tőke meacskálni igyekszik.

A haute finance információi szerint érdekes tünet tapasztalható az utóbbi időben az ország pénzügyi életében. Ezen információk szerint Bécsből Budapestre nagyobb mennyiségben utaltak pénzeszegeket, értékeket és bankoknál eliekvő depókat.

A keresztényszociálista párt Bécsben bizalmasan figyelmeztette híveit, hogy értékeiket lehetőleg biztosabb helyre utalják át. Ennek hatása alatt a keresztényszociálisták pártívei igen jelentős tételeket utaltak át Budapestre. A bécsi keresztényszociálisták mozgalmá csak preventív védekezés egy esetleg bekövetkező változás esetére.

— Aruszállítás Oroszországnak. Bucurestiből jelentik: Az első aruszállító vonat áthaladt a finn-orszag harsvonalon. A vonat nagyobbrészt élélmzési cikkekkel és ruhaneműekkel volt megrakva. Miután a finnek és oroszok harcban állanak, két óras fegyverszünet jött létre, hogy a vonat áthaladhasson. A vonat rendeltetési célja Petervár.

Polónyi

és a Habsburg-dinasztia.

Ujsághírek adják tudtal, hogy a nagy magyar prokátör, a legcsesebb közjogi rabulista: Polónyi Géza meghalt. A magyar politikai élet híres bajkeverője vast bucsut az árnyékvilágból. Negyven évig küzdött a parlamenti pontonon, még pedig a szónak legcsorosabb értelmében ádázu, szíyosan, lebirhatatlanul, ha lenyomták, újból felütötte nevető fejét: nem lehetett szabadulni tőle. Fényes tehetség volt, nagy szónok, boncoló elme, furfangos intrikus, akinek titkos fulánkjai azmo dactumál a nagy turini remetélg is ekhatoltak.

Polónyi Géza különösen a Habsburgokkal állott hadilábon. Csak egyszer volt ő egy Habsburg mellett, azt is csak azért, hogy az öreg Ferenc Józsefet bosszantsa. Akkor történt ez, amikor Ferenc Ferdinánd elvette Chotek Zsófiát és a parlamentnek törvénybe kellett íktatni, hogy Ferenc Ferdinánd a felesége és születendő gyermekei számára lemond a trónörökösödési jogról. Széll Kálmán és Szilágyi Dezső harcoltak akkor a lemondás becik kelyezése mellett, míg a függetlenségi párt ellene szónokolt. Polónyi volt itt a vezér és hangosan hirdette, hogy a magyar király, hitese felesége egyben királyné is az osztrák Hausgesetz nem lehet erősebb, mint a magyar házassági jog. Különben is — mondta — jöjjön csak egyszer trónra Ferenc Ferdinánd, majd megváltoztatja ő ezt a lemondási törvényt. Ferenc Ferdinánd azonban nem került trónra.

Kolosszális látvány volt, amikor 1906-ban a kinevezett koalíciós kormány a nyugati pályaudvaron visszajött Pestre és a nép kifogta Polónyi Kocsijából a tolvakat. Persze, senkisen tudta akkor, hogy Polónyi zsebében van a paktum, amelylyel az ugynevezett nemzeti vívmányokat a hatalom kedvéért elalkudták. Késői öregségéig tudott erős és hatalmas lenni. Wekerle a közmunkatanácsai elnökséggel szerelte le és ebben az állásban Polónyi rettegett urrá vált a fővárosban.

Bár nem volt néppárti, mégis a klerikális irányzatot támogatta. Egyszer a szabadkőművesekről csinált holmi nagy teleplezést a Házban. Erre másnap a „Világ“ éles vezércikkkel írt ezzel a címmel: Polónyi testvér. Teleplezte Polónyit, hogy ő is szabadkőműves volt.

Négy nagy komoly politikai ellenfele volt, akikkel vérre ment a csata. Eötvös Károly és gróf Károlyi Gábor, majd később Váczsonyi Vilmos és Lónyay Zoltán. A többi csak politikai játékszer volt neki.

HIREK.

József főherceg kiadását kéri.

A Morning Post jelenti Bécsből: Ausztriában a napokban fogják kézbesíteni az antant jegyzékét, amelyben a háború előidézésében bűnös tisztak kiadását kéri. A kiadni kért személyek között szerepelnek: József főherceg, Arz tábornok, Kövess, Petierek, Boroevics és gróf Berchtold volt külügyminiszter.

— Az aradi képviselőjelölt. Ma érkezett meg az aradi román nemzeti pártból a nagyszabedai központ határozata, amely szerint Tomas Stelian volt minisztert delegálták Arad képviselőjéül.

— Ki lesz a magyar király? A Petit Parisien Budapestről jelenti: Budapesten nagyon tartja magát az a hír, hogy az új magyar király Meklenburg Adolf herceg lesz.

— Szükséglatások. A város építészeti bizottsága tegnap délután tartott ülésén foglalkozott a szükséglatások építésének kérdésével. A bizottság azt az előterjesztést teszi a tanácsnak, hogy a város építésszen a vasutasok részére a Gutzjahr-telepen, tisztviselők részére a Benoid-gyár helyén és mezőgazdasági munkások részére a Libás-dűlön olcsó anyagból készült blokk-házakat.

— Se szén, se fa. A szénkrízisen kívül újabb mizériával küzd a város. Nincsen tüzelőfája. A fakereskedők telepei üresek, a forgalmi korlátozások következtében nem is hozhatnák fát Aradra. A városnak tegnap 4 vagon fája érkezett. Ezzel kell fűtania a gyermekmenhelyet és gyermekkórházat, de a városi hivatalok fűtésére már nem áll fa rendelkezésre. Az üzletvezetőség, amely a vasutak fűtésére minden famennyiséget lefoglalt, ígéretet tett a városnak, hogy a jövőben saját készleteiből fog fát adni a városnak, természetesen korlátozott mennyiségben.

— Spanyol és tifusz. A mai papon a városi orvosi hivatalnál hat új spanyol-betegget jelentettek be. A spanyol-járványnak nincsen újabb halottja. A kiütéses tifuszos betegek száma csökkent. A járványkórházban ápell 18 beteg közül tíz már teljesen meggyógyult és el is hagyta a kórházat, ahol jelenleg csak 8 beteget gyógykezelnek.

— Betiltották a Fáklyát. A hadosztályparancsnokság ma bizonytalan időre betiltotta a Lits Antal és Solymos Ferenc hírlapírók szerkesztésében megjelent Fáklya című hetilapot. A betiltás oka a cenzurarendelet áthágása.

— Párba! egy elmaradt meg-hívóért és sok más érdekes cikk képezi a legújabb Aradi Élet tartalmát.

Riadalom a valuta-börzén.

(Hamisítják a dollárokat Európa számára.)

A valutaspekulánsokat valószínűleg kissé le fogja hűteni az a hír, hogy a közforgalomban levő dollárok jó része hamis. Egy csabai úrral beszélgetett ma munkatársunk és kérdezősködött, hogy a valutaspekuláció Csabán is ugy dühöng-e, mint Aradon. Az illető ur elbeszélte, hogy Csabán az utóbbi időben nem igen mernek dollárt vásárolni. A minap ugyanis egy csabai valutás nagyobb mennyiségű dollárt vitt fel Budapestre. Itt azonban a bankban, a hol el akarta adni, kiderült, hogy a dollároknak több mint a fele hamisítvány. Budapesten ez fel sem tűnt, mert ott minden valutás tudja, hogy rengeteg hamis dollár van forgalomban. Amerikai szélhámosok ugyanis kihasználva a dol-

lár iránt Európában megnyílatkozó nagy keresletet, valóságos hamisító gyárat rendeztek be és óriási összegű hamis pénzt küldenek át a tengeren. Az amerikai pénzhamisítók jól számítanak. Európában nem nagyon ismerik a dollárt, pláne most olyanok is valutáznak, akik egy évvel ezelőtt azt sem tudták, milyen pénze van Amerikának. Így a hamis pénzek száz meg száz kézen mehetnek át, amíg kiderül róluk, hogy hamisítványok. Ezeket ugyanis csak szakember tudja a valódi pénzekről megkülönböztetni. A legutolsó napokban egyébként Aradon is megpróbálták a gyanús dollárokat forgalomba hozni.

— Lefoglalt gabona. A kormányzó-tanács nemrégiben rendeletet adott ki, hogy gabonaneműket eladni nem szabad, mert a gabona-felesleg felett a kormányzó-tanács illetékes ügyosztálya rendelkezik. A rendelet kiment az egyes községekbe is, de a vidékiek ugyanezek szállították Aradra a búzát és tengerit, amit az itteni piacon maximális áron adtak el. Ma kora reggel a szolgabírói hivatal megbízottjai a vámoknál a vidékiek búzáját és tengerijét lefoglalták. Körülbelül 25 métermázsza búzát és 65 métermázsza tengerit foglaltak le. A búzát a vármegye átadja a városnak, a tengerit pedig a vármegye ellátatlanai között osztja szét.

Könyvtárat, hangjegyeket magas áron vesz Kerpel.

— Pályázat kéménysoprói állásra. Arad város rendőrkapitányi hivatala pályázatot hirdet az I. körületben megüresedett kéménysoprói állás betöltésére. A pályázat március 15-én jár le. A pályázati feltételek a rendőrkapitányi hivatalban megtekinthetők.

— Egy halálraítelt neje. A nagyváradiak pörében halálraítelt Lukács Ödön volt nagyváradi polgármesterhelyettes neje felkereste a nagyváradi prefektust, akitől Bukarestbe való utazási igazolvány soronkívüli kiállítását kérte. Lukács Ödönne azért utazik Bukarestbe, hogy elítélt férje ügyének felelősségét tárgyalásánál jelen lehessen s esetleg a kegyelmi kérvényt személyesen juttassa el a legfelsőbb hely elé.

— Kémiai laboratorium Aradon. A timisoarai (temesvári) közegészségügyi felügyelőség márciusban megkezdte működését. A felügyelőséget, amely bakteriologiai és kémiai laboratoriumból áll, dr. Ioan Telegut közegészségügyi felügyelő vezeti. Minthogy működési területe kiterjed Arad, Terentál, Timis (Temes) és Caras-Severin (Krassó-Szörényi vármegyékre, a felügyelőség a következő városokban két fiókinlézetet fog felállítani bakteriologiai és kémiai laboratoriummal, amely élelmiszerek vizsgálatával is foglalkozik.

— Potiorek búdol. A „Som- und Montagszeitung” írja: A háboruban elkövetett mulasztások megvizsgálására kiküldött bizottság legközelebb befejezi a vizsgálatot több oly ügyben, amely a nyilvánosságot a legnagyobb mértékben érdekli. A bizottság csaknem elkészült már a Potiorek tábornok ügyében lefolytatott vizsgálatot, melynek tárgyát főként az 1914. decemberében lezajlott aranygyelováci katasztrófális vereség képezte. Kiterjed a vizsgálat az 1918. évi Piave menti harcokra is, amelyeknek vezetésében ugy látszik Potiorek szintén jelentős szerepet játszott.

— Klasszikus tánc-celen szombatán d. u. 5 órakor kezdődik a Fehér Kereszt gyémánt-terében. Szalon tánc-colonra beiratkozni ugyanott. Mlle Nelly Bosschart.

— Páris gyermeke és Aphrodite. Vasárnap az Apolló Pakots József nagyszabású drámáját, az Aphroditot, az Uránia pedig Edmond Rostand híres regényét, a Páris gyermekét fogja vetíteni.

A valuta világkrízise.

Pénzügyi szakemberek véleménye szerint a valuta javulásra sem mi kilátás és ha, ami valószínű, a további elértéktelenedés meg nem akadályozható, ugy Európa egy olyan gazdasági krízisnek néz elébe, amelyet a világ még nem látott. Bekövetkezik az az állapot, hogy több ország valutája teljesen leromlik és ezek az országok ennek folytán a saját pénzükért, mely teljesen devalválódott, a külföldön semmit sem vásárolhatnak. És mivel a legtöbbször kivinni valója sincs, hogy cserébe kapjon valamit, ugy sem kevesebből, sem többről nincs szó, mint arról, hogy a lakosság ott nem fogja tudni a legelsőrendű szükségleteit kielégíteni. Nem lesz ennivaló és nem lesz ruha. Élénken illusztrálja ezt a helyzetet Ausztria, melynek valutája 98—99 százalék devalvációt mutat és ugyszólván csak koldulásból tengeti az életét. De ha az egyes ember meg is élhet ebből a foglalkozásból, egy országnál

egészen más. Azért az utóbbi napokban a valutakérdés, Európa, sőt mondhatni világszerte minden más kérdést háttérbe szorított. Kormányköröket, az üzleti világot, a sajtót ez az akut helyzet igen erősen foglalkoztatja. Amerika és a semleges országok sem érzik magukat valami nagyon jól, mert bár pénzüik magas értéke igen nagy előnyöket biztosít nekik, az öröm még sem teljes. Nem is lehet ez másképpen. Mert ha a legtöbb országban nem lesz vásárlóképes pénz, ki fogja megvenni a svájci órát, a Gala Pétert, az Ementhallit, stb? Amerikát, Angliát és általában az exportáló államokat a legnagyobb válság fenyegeti, mert iparcikkeiknek nem lesz vevőjük. Ipari fejlettségük pedig a belföldi szükséglet kielégítésén hatalmasan túlnőtt. Az ipari krach tehát elkerülhetetlen.

APOLLO URANIA.

Ma, 14-én:
Alpesi Halálos szerelem. csók.

VAJDITS

gyógyszertárban Bal. Reg. Ferdinánd I. (József thog-ut) 11. Ujbet kapható:

Aspirin tabl. Bayer,
Atophan tabletté,
Aether pro narcosi,
Caucamajolaj,
Eliida fogszer és schampoo,
Helmitol tabletté, 679

ODOL

Fixavon és salétrom.

Holladékpapír

nagymennyiségben kapható
Cim a kiadóban.

